

De liturgische
tafels van de
Ontmoetingskerk
te Pesse

©Theun Krikke, foto's en tekst
Lammert Metselaar, redactie
Dit boekje is mede mogelijk gemaakt
door drukkerij Hagen

drukkerij **hagen**

Kathedr paneel 1

Hierin is de Alfa en Omega verwerkt in de vorm van het logo van de Protestantse kerk Pesse e.o. De Alfa is de eerste en de Omega de laatste letter van het Griekse alfabet. De bekende P en X door elkaar zijn ook Griekse letters.

Het zgn. Chi-Rho-symbool $\chi\rho$ is gevormd uit de eerste twee Griekse letters van het woord "Christus" (Grieks: **ΧΡΙΣΤΟΣ**) De beeldspraak dat God de Alfa en de Omega, de eerste en laatste is, grijpt terug op wat de profeet Jesaja in het Oude Testament schrijft. Voor Jesaja is God de eerste en de laatste (Jesaja 44:6; 48:12). In het Bijbelboek Openbaring wordt vaak gebruik gemaakt van beelden die ook in het Oude Testament voorkomen.

Kathedr paneel 2

De diverse letters die verwerkt zijn op de drie glasplaten zijn oude Griekse letters, afkomstig van de Dode Zeerollen. De in 1956 gevonden documenten zijn geschreven in de Hebreeuwse, Aramese en Griekse taal. Ze dateren uit de periode ca. 250 vóór Christus tot ca. 50 na Christus. Waarschijnlijk zijn ze rond 68 na Chr. verstoppt in de plaatselijke grotten. Ze zijn van groot belang voor het onderzoek naar de tekstoverlevering van het Oude Testament.

Het doopvont (overzicht)

De parel, het water, de levensboom, de duif en de gouden stad. Op alle vier panelen zijn rivieren afgebeeld.

De panelen worden op de volgende pagina's toegelicht.

Hij liet me een rivier zien met water dat leven geeft. De rivier was helder als kristal en ontsprong aan de troon van God en van het lam. In het midden van het plein van de stad en aan weerskanten van de rivier stond een levensboom, die twaalf vruchten gaf, elke maand zijn eigen vrucht.

'In den beginne was het Woord, en het Woord was bij God en het Woord was God'.

Er zijn een aantal letters uit deze Griekse teksten afgebeeld in het stromende water. Het is als het woord van God dat met het water meegevoerd wordt de wereld over. De kathedraal is de plaats van de verkondiging van het Woord.

Lantaarn van de kindernevendienst in stijl van het liturgisch meubilair. Eén grote 'Ichtusvis' met een aantal kleine 'Ichtusvisjes' in het kielzog.

De kathedr (overzicht)

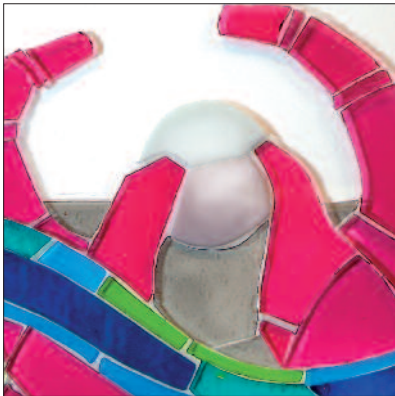
Deze afbeeldingen werden geïnspireerd door de omslag van de Bijbel standaardeditie van de NBV-vertaling uit 2004, ontworpen door kunstenaar Henk Pietersma uit Leeuwarden. Pietersma gebruikte voor de omslag een Hebreeuwse en een Griekse tekst. Respectievelijk de scheppingstekst uit Genesis ('In den beginne schiep God de hemel en de aarde.') en de corresponderende beginregels van het Johannesevangelie:

De bladeren van de boom brachten de volken genezing. Er zal niets meer zijn waarop nog een vloek rust. De troon van God en van het lam zal daar in de stad staan. Zijn dienaren zullen hem vereren en hem met eigen ogen zien, en zijn naam staat op hun voorhoofd. Het zal er geen nacht meer

zijn en het licht van een lamp of het licht van de zon hebben ze niet nodig, want God, de Heer, zal hun licht zijn. En zij zullen als koningen heersen tot in eeuwigheid.'
(NBV, Openb. 22:1-5)

Doopvont paneel 1

*Een parel in Gods handen...
Weet je, dat de vader je kent?
Weet je, dat je van waarde bent?
Weet je, dat je een parel bent?
Een parel in Gods hand.*

(Uit een liedje van Elly en Rikkert)

In het water van de doop zien wij hoe God belooft, dat zijn Naam voorgoed aan ons verbonden is. Water dat getuigt en spreekt van de hoop die in ons leeft, dat Gods liefde voor ons onveranderlijk is.

Doopvont paneel 2

De boom ('...daar groeien twaalf keer per jaar vruchten aan...').
Ieder moment van het jaar kun je vruchten geven door het levende water. De ene vrucht mag dan kleiner en minder mooi zijn dan de andere... maar het zijn vruchten.

Avondmaalstafel paneel 3 De wijze en dwaze meisjes

We zien een oliekruikje, olielampje en zandloper. De voorstelling is gebaseerd op de gelijkenis van 'de wijze en de dwaze maagden'. 'Dan zal het met het koninkrijk van de hemel zijn als met tien meisjes die hun olielampen hadden gepakt en erop uittrokken, de bruidegom tegemoet. (...) 'Wees dus waakzaam, want jullie weten niet op welke dag en op welk tijdstip Hij komt.' (Mattheüs 25:1-13)

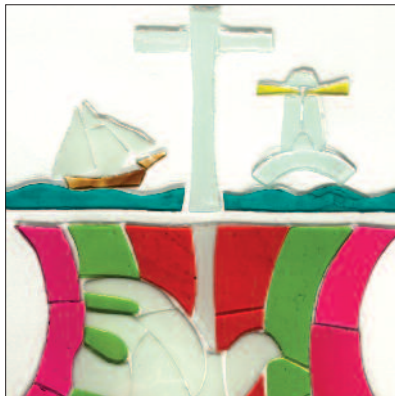
Linksboven een fragment van de regenboog, het symbool van Gods verbond met de mensen.

'Ik plaats mijn boog in de wolken; die zal het teken zijn van het verbond tussen mij en de aarde.' (Gen. 8:13)

Avondmaalstafel paneel 4 Brood en wijn

Het brood is een symbool voor het lichaam van Christus, waarvan we nooit mogen vergeten dat Hij dit voor ons opgaf. De beker met wijn staat voor het bloed van Christus, waarvan we nooit mogen vergeten dat dit voor ons werd vergoten. Jezus Christus heeft aan alle mensen het geschenk aangeboden van Zijn leven, Zijn dood en Zijn opstanding. Het Laatste Avondmaal herinnert ons aan het offer van Christus, en aan het feit dat wij door in Hem te geloven tot in de eeuwigheid een maaltijd met Hem kunnen delen.

Avondmaalstafel paneel 1 Het kruis, het lichtbaken en de duif

Houd je zicht op het kruis als lichtbaken in het soms woelige leven. Wij zijn als het goed is ook lichtbakens die ons licht laten schijnen naar de wereld om ons heen. Ieder van ons heeft een uniek soort licht en het kan een helder stralend licht zijn. Alleen als je het licht in jezelf gerealiseerd hebt ben je een lichtbaken voor de wereld. De kleurbanen zijn gelijk aan de liturgische kleuren van het kerkelijke jaar. De duif symboliseert de Heilige Geest.

Avondmaalstafel paneel 2 Pinksteren: de uitstorting van de Heilige Geest

'Nadat Jezus met Hemelvaart zijn discipelen had verlaten, waren zij bij elkaar om te bidden. Ze waren in afwachting van de beloofde komst van de Heilige Geest. Plotseling klonk er uit de hemel een geluid als van een hevige windvlaag, dat het huis waar ze zich bevonden geheel vulde. Er verschenen aan hen een soort vlammen, die zich als vuurtongen verspreidden en zich op ieder van hen neerzetten, en allen werden vervuld van de heilige Geest en begonnen op luide toon te spreken in vreemde talen, zoals hun door de Geest werd ingegeven.' Handelingen 2: 1-4

In de tekstballonnen staat het woord 'welkom' in enkele vreemde talen. Let weer op de stromende rivieren!

Doopvont paneel 3

De levensboom met de geneeskrachtige bladeren en daarboven de duif als symbool van de Heilige Geest. *'Toen kwam Jezus vanuit Galilea naar de Jordaan om door Johannes gedoopt te worden.'* Zodra Jezus gedoopt was en uit het water omhoog kwam, opende de hemel zich voor hem en zag hij hoe de Geest van God als een duif op hem neerdaalde. En uit de hemel klonk een stem: *"Dit is mijn geliefde Zoon, in hem vind ik vreugde."* (Matth. 3: 13 en 16-17).

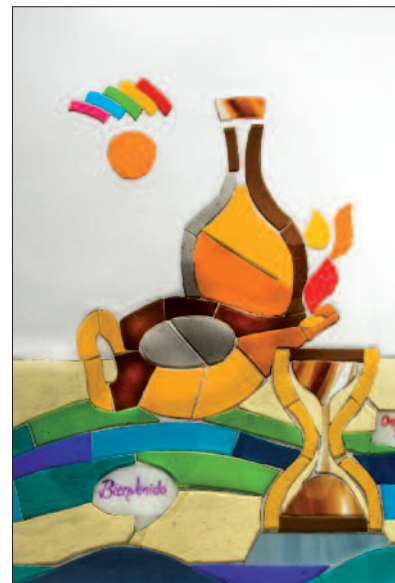

Doopvont paneel 4

De gouden stad met paarlen poorten waar het nooit meer nacht zal zijn. Waar het licht van God als een eeuwig durende zon zal schijnen.

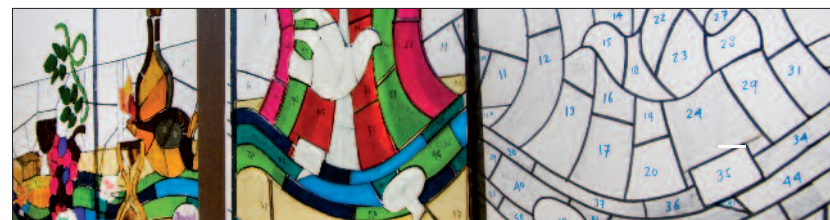
'Ik ben reizend als een pelgrim gouden stad ik kom er aan uitgenodigd door de Koning mag ik eenmaal binnengaan.'

Alie Holman

Avondmaalstafel (overzicht) Het ontstaan van de christelijke kerk

'Allen die het geloof hadden aanvaard, bleven bijeen en hadden alles gemeenschappelijk. Ze verkochten al hun bezittingen en verdeelden de opbrengst onder degenen die iets nodig hadden. Elke dag kwamen ze trouw en eensgezind samen in de tempel, braken het brood bij elkaar thuis en gebruikten hun maaltijden in een geest van eenvoud en vol vreugde. Ze loofden God en stonden in de gunst bij het hele volk. De Heer breidde hun aantal dagelijks uit met mensen die gered wilden worden.' (Hand. 2:44-47)

Een unieke combinatie van beeldende kunst en ambachtelijk vakwerk

Toen maart 2017 de plannen voor een vernieuwd kerkgebouw rond waren, ging een klankbordgroep van de PKN-gemeente in Pesse, Fluitenberg en Stuifzand het land in om inspiratie op te doen voor de inrichting. Immers, alles zou nieuw worden, ook de avondmaaltafel, het doopvont en de kathedr. In Gouda zag de werkgroep in een kerk een doopvont en kathedr, gemaakt van glas en hout. Op het glas waren met de glas-appliqué-techniek abstracte voorstellingen gelijmd. Ze vonden dat zo mooi dat ze met dit idee naar de plaatselijke beeldend kunstenaar Theun Krikke gingen. Theun wilde deze klus graag op zich nemen, en werkte op de glaspanelen herkenbare, kleurrijke voorstellingen uit, vol van Bijbelse en traditioneel christelijke symboliek.

Het bleek een flinke klus. Theun moest zich nieuwe technieken eigen maken. Het glas liet zich soms maar moeilijk dwingen. Maar het lukte. Om de glazen platen in hout te vatten, zocht de commissie een kundige vakman in de buurt. Ze kwamen uit bij Ynse Heegstra, een zelfstandig meubelmaker, die al dertig jaar een meubelmakerij heeft bij Beilen. Hij zoekt graag met de klant naar de beste realisering van diens wensen. In dit geval kwam die klant met een volgens hem 'erg mooi en goed ontwerp', dat hij graag hielp uitvoeren.

Zo ontstonden er drie stukken kunst en ambachtelijk vakwerk, die hun gelijke in Nederland niet hebben, zo mogen we rustig stellen. In dit boekje ziet u de voorstellingen in beeld met een korte toelichting. U ziet waarschijnlijk zo nog beter welke verhalen achter de voorstellingen zitten. De makers wensen u veel plezier met dit boekje.

In de grote kathedralen in (en ook buiten) Europa vind je het veelvuldig: Bijbels voorstellingen, weergegeven op grote glazen ramen. Waar ik ook ben, als ik op reis ben – ik zal proberen zo'n oude kerk binnen te gaan en er rond te kijken, met verwonderen en zoeken naar de betekenis van wat ik zie. In vroegere eeuwen, toen de meeste mensen nog niet konden lezen en schrijven, werden de verhalen zo, op deze manier, doorgegeven: als kleurrijke voorstellingen die de verbeelding konden prikkelen. Wat zal er vaak naar gekeken zijn door de tijden heen. Iets van die rijke traditie blijft zo bewaard in de manier waarop we in onze Ontmoetingskerk nu het liturgisch meubilair hebben vormgegeven. Prachtige schilderijen uitgevoerd in glas. Een waar kunststuk van Theun Krikke! Namens de gemeente wil ik daar wel een heel groot 'dankjewel!' voor uitspreken.

Er valt dus heel wat te zien op al die panelen die met engelengeduld zijn gemaakt. Deze bescheiden brochure wil jou/u tot gids zijn. Wat valt er te zien? Wat is er bedoeld? De verwijzingen naar de Bijbelse verhalen, soms direct duidelijk, soms subtiel en zichtbaar voor 'de goede verstaander' zijn talrijk. Een levendig geloofsdocument is het zo geworden. En het mooiste is: wij mogen daar iedere zondag van genieten en bij vieren!

Ds. Marianne Paas Feenstra

De liturgische tafels

Eén ding hebben de voorstellingen op alle drie de tafels gemeen en dat is... water. Het Hebreeuwse woord voor water is: mayim. Het komt in het Oude Testament zeshonderd keer voor en in het Nieuwe Testament zeventien keer. Als verbindend motief voor alle panelen is daarom voor het element water gekozen.

Doopvont

Deze voorstellingen zijn gebaseerd op een verhaal uit Openbaringen. Het tekent het mensenleven van het begin tot het einde en de glorievolle toekomst van Gods kinderen. De parel in Gods hand symboliseert Gods liefde voor de mensheid door alle eeuwen heen. Naast het water speelt de boom een belangrijke rol. Het mooie in het verhaal is ook de tijdsaanuiding ('...daar groeien twaalf keer per jaar vruchten aan...'). Ieder moment van het jaar kan de mens vruchten geven door het levende water. De ene vrucht zal misschien kleiner en minder mooi zijn dan de andere... maar het zijn vruchten! Ten slotte is symbolisch de 'gouden stad' in beeld gebracht: het nieuwe Jeruzalem met de paarden poorten. De hoop op een onvoorstelbare finale van ons leven. Een schitterende plaats waar onze toekomst ligt.

Avondmaalstafel

De voorstellingen op deze tafel staan symbool voor de christelijke kerk en voor het ontstaan ervan. We zien mensen met vlammetjes op hun hoofden spreken in verschillende talen. Op andere panelen het olielampje dat wij brandende moeten houden en de wijn en het brood van het Heilig Avondmaal ter nagedachtenis aan Jezus' lijden en sterven. Ook hier weer het water, dat ons meevoert door alle tijden en geslachten heen.

Kathedr

Centraal staan hier enkele van de oude Griekse letters die op de voorzijde van de Bijbel (NBV-vertaling 2004) staan. Ze zijn geprojecteerd in het stromende water. De letters staan symbool voor het Woord, het levende water, dat de wereld overgaat en zo Gods Woord verspreidt. De kathedr is immers de plaats waar het Woord van God wordt verteld en vandaaruit meegevoerd wordt de wereld in. Het symbool van de Alpha en de Omega staat centraal. De Ichtus-visjes springen boven het water uit. Het visje was en is een herkenningsteken voor christenen.

Kathedr paneel 3

Ichtus (vis)

Onder invloed van het ondergrondse karakter van het vroege christendom, een uitvloeisel van de christenvervolgingen door de Romeinse staat, ontstonden voor de veiligheid symbolen die door niet-christenen op het eerste gezicht niet als christelijk konden worden herkend. Binnen de eigen kring was de betekenis wel bekend en de symbolen werden dan ook gebruikt om er onderling achter te komen of iemand (ook) christen was. Men tekende dan een vis. De beginletters van het woord Ichtus = vis staan voor: Jezus Christus, Gods Zoon en Redder.

